

Đề xuất xây dựng Bộ luật Hàng hải và Đường thủy mới, mở rộng quản lý tàu tự hành và cảng xanh

10:07 21/05/2026

Chiều 20/5, Bộ Tư pháp tổ chức thẩm định hồ sơ dự án Bộ luật Hàng hải và Đường thủy Việt Nam dưới sự chủ trì của Thứ trưởng Đặng Hoàng Oanh. Dự thảo bộ luật mới được xây dựng theo hướng sửa đổi toàn diện, hiện đại hóa quản lý lĩnh vực hàng hải và đường thủy nội địa, đồng thời thúc đẩy chuyển đổi số, phát triển xanh và phân cấp mạnh cho địa phương.

HỘI ĐỒNG THẨM ĐỊNH

HỒ SƠ DỰ ÁN BỘ LUẬT HÀNG HẢI VÀ ĐƯỜNG THỦY VIỆT NAM

Thứ trưởng Đặng Hoàng Oanh phát biểu tại buổi thẩm định. (Ảnh: vneconomy.vn)

Báo cáo tại buổi thẩm định, Cục trưởng Cục Hàng hải và Đường thủy Việt Nam Lê Đỗ Mười cho biết, dự thảo luật tập trung sửa đổi toàn diện các quy định liên quan đến kết cấu hạ tầng, quản lý tàu thuyền, thuyền viên, vận tải và dịch vụ vận tải, công tác an toàn, an ninh, cứu hộ cứu nạn và bảo vệ môi trường.

Theo ông Lê Đỗ Mười, các quy định mới được thiết kế theo hướng đồng bộ và hiện đại hơn, tăng cường liên kết giữa hạ tầng giao thông đường thủy với cảng biển, logistics và vận tải đa phương thức. Dự thảo cũng đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, đơn giản hóa thủ tục hành chính và thúc đẩy ứng dụng công nghệ số trong quản lý.

Đáng chú ý, dự thảo bổ sung nhiều nội dung mới như chính sách phát triển xanh trong lĩnh vực hàng hải và đường thủy, xây dựng cơ sở dữ liệu ngành và ứng dụng công nghệ số phục vụ điều hành, giám sát.

Lần đầu tiên, dự thảo đưa ra cơ chế lựa chọn nhà đầu tư tổng thể đối với các dự án bến cảng quy mô lớn; đồng thời bổ sung chế định về công nghiệp tàu thủy và các quy định liên quan đến công trình dầu khí, năng lượng tái tạo ngoài khơi.

Ngoài ra, bộ luật cũng bổ sung các quy định về ứng phó thiên tai, sự cố tràn dầu, hậu kiểm việc chấp hành pháp luật; đồng thời sửa đổi, bổ sung một số nội dung liên quan trong Luật Bảo vệ môi trường, Luật Tài nguyên, môi trường biển và hải đảo và Luật Giá.

Về phân cấp quản lý, dự thảo mở rộng thẩm quyền cho địa phương trong quản lý hạ tầng, cảng bến, vận tải, phương tiện và bảo đảm an toàn giao thông đường thủy; đồng thời phân định rõ trách nhiệm giữa Trung ương và địa phương trong đăng ký tàu thuyền.

Tại buổi thẩm định, đại diện Bộ Công an đề nghị bổ sung quy định về an ninh cảng biển và cảng thủy nội địa tại Điều 161 của dự thảo luật. Theo đó, tàu biển Việt Nam và tàu biển nước ngoài phải thực hiện thủ tục xin phép trước khi vào cảng biển Việt Nam; khai báo rõ phạm vi hoạt động, hành trình, hàng hóa, thuyền viên, mục đích cập cảng và tuân thủ các tiêu chuẩn quốc tế về xả thải.

Cơ quan chủ trì soạn thảo cho biết dự thảo luật không phát sinh thêm thủ tục hành chính mới, đồng thời dự kiến bãi bỏ 54 trong tổng số 157 thủ tục hiện hành, tạo cơ sở pháp lý cho điện tử hóa thủ tục và chỉ duy trì 2 ngành nghề kinh doanh có điều kiện trong lĩnh vực hàng hải và đường thủy nội địa.

Dự thảo cũng được đề xuất hoàn thiện theo hướng mở rộng phạm vi bảo đảm an ninh, không chỉ giới hạn ở an ninh vật lý mà bao gồm cả an ninh mạng và an ninh dữ liệu; tăng cường cơ chế cảnh báo, diễn tập, chia sẻ thông tin và phối hợp giữa cảng vụ với công an, quốc phòng, biên phòng, cảnh sát biển, hải quan và chính quyền địa phương.

Phát biểu kết luận buổi thẩm định, Thứ trưởng Đặng Hoàng Oanh đề nghị cơ quan soạn thảo cần xây dựng các quy định có tính linh hoạt để quản lý những

loại phương tiện mới như tàu tự hành, phương tiện điều khiển từ xa hoặc sử dụng năng lượng sạch.

Thứ trưởng cũng lưu ý việc hợp nhất lĩnh vực hàng hải và đường thủy nội địa cần tránh cách làm cơ học, phải phân định rõ giữa các quy định chung và nội dung đặc thù để bảo đảm tính khả thi khi áp dụng trong thực tế.

Bên cạnh đó, do dự thảo có các quy định liên quan đến tàu hoạt động tại vùng biển quốc tế và quyền tài phán quốc gia, cơ quan soạn thảo được yêu cầu tiếp tục rà soát kỹ nhằm bảo đảm tính chính xác về không gian pháp lý.

Ngoài ra, Bộ Tư pháp cũng đề nghị tiếp tục hoàn thiện các quy định về hạ tầng, đăng kiểm, bảo hiểm, tài sản thế chấp, xử lý tài sản chìm đắm chưa xác định được chủ sở hữu cũng như bổ sung các nguyên tắc cơ bản về quyền và nghĩa vụ của các bên trong hợp đồng vận chuyển, thuê tàu ngay trong văn bản luật.

Hậu Thạch (t/h)